

5. Śleszyński W. Województwo Poleskie. Krakow : Awalon, 2014. 336 s.
6. Łaskarzewska H. Nasza niepamięć. Losy zbiorów polskich w latach 1914–1920. *Roczniki biblioteczne*. 2014. №. 58. S. 49–86.
7. Gierowska-Kałuża J. Zarząd Cywilny Ziem Wschodnich (19 lutego 1919 9 września 1920). Warszawa, 2003. 447 s.
8. Śleszyński W. Województwo Poleskie. Krakow : Awalon, 2014. 336 s.
9. Siennicki J. Zabytki sztuki i kultury w województwie lubelskim. *Głos Lubelski*. 1925. № 126. S. 12–14.
10. Wojciechowski J. Historia powstania i rozwoju organizacji opieki państwowej nad zabytkami sztuki w Polsce. *Ochrona zabytków sztuki*. 1930–1931. Z. 1–4. S. 14–15.
11. Wojciechowski J. Historia powstania i rozwoju organizacji opieki państwowej nad zabytkami sztuki w Polsce. *Ochrona zabytków sztuki*. 1930–1931. Z. 1–4. S. 18

Получено 01.11.2018

**Мороз І. М. До питання щодо організації системи охорони історико-культурної спадщини в Поліському воєводстві у 1920–1930-х рр.**

У роботі вперше в історіографії питання розглядається процес організації системи охорони історико-культурної спадщини на території Поліського воєводства (1920–1930-ті рр.). Показано історію формування державних служб у сфері охорони історико-культурної спадщини на території сучасної Брестчини. Простежуються територіальні зміни консерваторських округів, до складу яких в різний час входило Поліське воєводство. Також у роботі підкреслюється, що в умовах внутрішньої політики колонізації непольських околиць держави, поліські території були включені в загальнодержавні заходи по вивченню та збереженню історико-культурної спадщини і входили в сферу дослідницьких інтересів відповідних фахівців.

УДК 304.444

**Олександр Семенович МОШЕНСЬКИЙ,**

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

## **РОЛЬ ПРОФСПІЛОК У РОЗБУДОВІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ**

У СРСР профспілки були важливим елементом політичної системи. Будучи повністю підпорядкованими державі, вони виконували важливу роль контролю за трудовими колективами, а також, через функцію нагляду в соціально-трудої сфері, слідкували за виконанням законодавства про працю в установах і на підприємствах.

Україна отримала у спадок від Радянського Союзу достатньо розгалужену, вкрай централізовану, забюрократизовану і формалізовану систему профспілок, діяльність яких до цього часу регулюється законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» 1999 року. За майже двадцять років по тому в Україні відбулися кардинальні зміни соціально-економічного ландшафту. Якщо у 90-ті роки головним роботодавцем ще була держава, то сьогодні в цій ролі виступає приватний сектор економіки. Так, за даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі, питома вага державного сектору в економіці України за перше півріччя 2018 року становила лише 13,8 %.

Ринкові реформи, зміна форм власності призвели до появи нових явищ у сфері трудових відносин і, перш за все, посилення наступу на соціально-економічні права найманих працівників з боку роботодавців. При цьому роль профспілкових комітетів на підприємствах значно знизилась і на сьогодні вони практично не виконують найважливішу свою функцію – захисту прав трудящих. Профспілки майже усунулися від активної, неформальної участі в укладанні колективних договорів, не здійснюють моніторингу виконання вже укладених договорів. За даними деяких спеціалістів потенційні можливості колективних договорів виконуються роботодавцями сьогодні лише, приблизно, на 30 %. Це, зокрема, можна

пояснити й тим, що у психології працівників не відбулося кардинальних змін щодо їх участі в управлінні виробництвом, щодо усвідомлення ними необхідності більш активно відстоювати свої соціально-економічні права. Профспілки, зі свого боку, не проводять належної роз'яснювально-просвітницької та організаційної роботи в трудових колективах, їхнього голосу майже не чути в засобах масової інформації.

Таким чином, можна з упевненістю констатувати, що сьогоденні українські профспілки перетворилися на абсолютний анахронізм і потребують або докорінного реформування, або повної ліквідації. До речі, враховуючи, значною мірою, символічну роль сучасних профспілок в соціально-економічному житті, їх зникнення навряд чи було б помічено суспільством, а працівниками бюджетної сфери навіть сприйнято позитивно, бо до цього часу по відношенню до них використовуються різного роду неформальні методи, що примушують їх до членства в профспілкових організаціях.

Україна, яка обрала європейський вектор свого розвитку, вкрай потребує встановлення саме європейського ґатунку відносин соціального партнерства, як між найманими працівниками і роботодавцями, так і між державою і громадянами, які б враховували вимоги сьогодення. Роль профспілок в налагодженні такого роду партнерства важко переоцінити. На жаль, розвиток профспілкового руху в Україні сьогодні знаходиться в стані стагнації. Питання реформування профспілок не стоїть у порядку денному ані законодавчої влади, ані виконавчої. На політичному обрії України лівий фланг, який, власне і мав би, за визначенням, опікуватися інтересами трудящих сьогодні майже оголений, там відсутня жодна партія, яка б могла ініціювати на загальнодержавному рівні розгляд цього нагального питання. «Знизу», у самих трудових колективах, більшість працівників, під загрозою втрати роботи (враховуючи складну ситуацію на ринку праці), навряд чи наважиться виступати з подібною ініціативою. Серед, переважно, соціально пасивного населення залишаються домінуючими настрої соціального інфантилізму та соціального утриманства. Профспілкові ж боси зацікавлені в існуючому статус-кво, яке забезпечує їм комфортне і достатньо безпроблемне існування, вони разом з роботодавцями вживають всіляких заходів, щоб у колективах не виникало навіть і думки щодо створення дійсно незалежних профспілок.

Часто можна почути про те, що політичні події в Україні 2014 року запустили процеси формування громадянського суспільства. На наш погляд, така думка є дещо хибною і, на жаль, в Україні громадянське суспільство формуватися ще навіть не почало. Окремі прояви громадянської активності окремих представників громадськості, які, до речі, не знаходять належної підтримки у суспільстві, ще не свідчать про наявність громадянського суспільства. Громадянське суспільство починає формуватися не в політичній сфері, а, найперше, в економічній, там і в тій мірі, де і в якій мірі з'являється готовність працівників гуртом виборювати та відстоювати свої соціально-економічні права. Здатність до масового, організованого та усвідомленого відстоювання своїх економічних інтересів і є першим проявом громадянської зрілості суспільства. Саме тут незамінна роль профспілкових організацій. Згадуючи відомий вислів В. Леніна про те, що «профспілки – це школа комунізму», можна з упевненістю говорити про те, що профспілки є справжньою школою громадянського суспільства. Саме у масових акціях, організованих профспілками, вперше зароджується і загартовується активістська громадянська політична культура, яка, власне, й створює основу для появи громадянського суспільства.

Досвід західних демократій свідчить про те, що у демократичних, правових державах вирішальну роль відіграють не політичні партії, а громадські об'єднання (до яких належать і профспілки), що охоплюють більшість населення. Лише вони, в якості домінуючої сили громадянського суспільства, знаходячись в постійному діалозі з владою і використовуючи весь комплекс методів впливу на неї – від конструктивної опозиції до жорстких ультимативних вимог, здатні відстоювати інтереси кожного громадянина. Роль профспілок у громадянському суспільстві визначається трьома чинниками: станом самого цього суспільства, станом профспілок та станом і політикою держави. М'яко кажучи, в Україні, всі три зазначені чинники сьогодні зовсім не сприяють підвищенню цієї ролі

Профспілки покликані відігравати важливу роль щодо гуманізації відносин між трудом і капіталом, між державою і громадянами, бути, свого роду, амортизатором, що згладжує соціальні протиріччя в суспільстві. Виконуючи не лише захисну, а й представницьку

функцію, вони здатні відстоювати інтереси соціально незахищених груп населення. Профспілки, здійснюючи громадянський контроль над владою, виступають як асоціація громадянського суспільства, яка реалізує соціально орієнтовану, суспільно значущу функцію

Україна, в якій сьогодні накопичилося багато соціально-економічних протиріч, що можуть призвести до небезпечних для держави соціальних та політичних конфліктів, потребує створення якісно нових, незалежних та дієвих профспілок.

Одержано 29.10.2018

УДК 342.97

**Діана Борисівна МУРАТОВА,**

*кандидат юридичних наук,*

*старший викладач кафедри адміністративного права і процесу*

*Національної академії внутрішніх справ;*

**Ніна Миколаївна ТИХОСТУП,**

*студент 3 курсу навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання*

*Національної академії внутрішніх справ*

## **АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ НОСТРИФІКАЦІЇ ЯК РІЗНОВИДУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПОСЛУГИ**

Особи, які здобули освіту за кордоном, нерідко стикаються з проблемами при продовженні освіти або вже при прийомі на роботу в нашій країні. Справа в тому, що іноземні свідоцтва і дипломи не відповідають українським стандартам. Щоб їх легалізувати, необхідно пройти процедуру нострифікації.

Нострифікація – це процес, що надає іноземним документам про освіту юридичну силу на території України. Результатом виступає свідоцтво встановленого зразка з експертним висновком. У вигляді останнього може бути повне або часткове визнання, а також відмова від такого.

Винятковим правом проводити нострифікацію наділене Міністерство освіти і науки. Регулює це наказ Міністерство освіти і науки № 632 «Порядок визнання і встановлення еквівалентності в Україні документів про освіту, виданих навчальними закладами інших держав» від 28.05.2012 р, затверджений у Мін'юсті 14.06.2012 за № 960/21272.

В багатьох країнах світу, в тому числі і в Україні, існує така процедура як визнання іноземних освітніх документів, або нострифікація іноземних дипломів. Це процес визнання рівня іноземної освіти в Україні і надання освітнім документам юридичної сили, оскільки формально власник іноземного диплому не має відповідної освіти і кваліфікації в країні перебування [1].

Процедура нострифікації відбувається згідно з положеннями, прийнятими на Лісабонській конвенції про визнання (Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні), яка була розроблена Радою Європи і ЮНЕСКО та прийнята національними представниками в Лісабоні 11 квітня 1997 року і ратифікована Україною 3 грудня 1999 року. Дана конвенція передбачає створення узгодженої та послідовної процедури визнання відповідних кваліфікацій в системі вищої освіти. Мета створення даного документа полягає в гарантуванні того, що кваліфікації країни-учасниці Конвенції з однієї держави можуть бути визнані в іншій.

Відповідно до Конвенції, основними є наступні принципи:

1. Власники кваліфікацій, присуджених в одній країні повинні мати належний доступ до оцінки цих кваліфікацій в іншій країні.

2. Кожна країна повинна визнавати кваліфікації, що видані іншими країнами та відповідають загальним вимогам отримання вищої освіти з метою доступу до програм, що належать до її системи вищої освіти, крім тих випадків, коли може бути доведено наявність суттєвих відмінностей між загальними вимогами і кваліфікаціями, за якими зроблено запит про визнання цієї кваліфікації.

© Муратова Д. Б.,

Тихоступ Н. М., 2018